

НАРЕДБА

№

за придобиване на квалификация по професията

„ТРЕНЬОР”

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 813030 „Треньор“ от област на образование „Услуги за личността” и професионално направление 813 „Спорт” съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 813030 „Треньор“, съгласно приложението към тази наредба, определя изискванията за придобиването на четвърта степен на професионална квалификация за специалността 8130301 „По вид спорт“.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 4 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове за лица, навършили 16 години и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) ДОС по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 813030 „Треньор“ включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 16 от 2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Треньор“ (обн., ДВ, бр. 12 от 2012 г.).

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

**Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията
„Треньор”**

Професионално направление:		
813	Спорт	
Наименование на професията:		
813030	Треньор	
Специалности:		Степен на професионална квалификация
8130301	По вид спорт	Четвърта
Ниво на квалификация според Европейската квалификационна рамка (ЕКР) – 5		Ниво на квалификация според Националната квалификационна рамка (НКР) – 5

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията „Треньор“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД09 – 5862 от 14.12.2017 г.) изискването за входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години е завършено средно образование.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране и професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Треньор“ или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (обнародвана в Държавен вестник, бр. 96 от 21.11.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконовни актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Треньорът по вид спорт може професионално да се реализира в спорта за всички, във физическото възпитание и спорта в училищата, както и в спорта за високи постижения. Работи за различни спортни организации, които осъществяват тренировъчна, състезателна и

организационно-административна дейност по един или няколко вида спорт. Негова основна отговорност е да популяризира физическото възпитание и спорта.

Треньорът по вид спорт изпълнява задълженията си като член на професионалния екип съгласно изискванията на спортната организация или фирма, като планира и извършва определените от работодателя трудови дейности - подготвителни, основни и заключителни.

- Подготвителни дейности на треньора по вид спорт:

- запознаване с длъжностната характеристика, разработена и утвърдена от работодателя;

- запознаване с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;

- запознаване със системата за физическо възпитание и спорт на Република България и на спортната организация, в която работи;

- запознаване с актуалните проблеми на вида спорт;

- участие в предварителни проучвания за ориентацията, предпочитанията и мотивацията на кандидатите за занимания с конкретен вид спорт;

- участие в диагностични процедури за първоначални проучвания на възрастовите психо-физически особености на кандидатите за занимания с конкретен вид спорт;

- запознаване с резултатите от проучванията за здравословното състояние на кандидатите за спортни занимания и диагностика на изходните параметри на специфичната за дадения вид спорт физическа годност и координационно-двигателни способности;

- организиране и извършване на подбор и начална селекция на деца и юноши;

- участие в контрола и оценката на тренираността на спортистите с различно ниво на подготовка;

- участие в разработването и утвърждаване на учебно-тренировъчните планове и тренировъчни програми;

- участие в планирането на структурата на тренировъчния процес -макроструктура, мезоструктура и микроструктура;

- изготвяне план-график на тренировъчните занимания;

- запознаване с техническото състояние и характеристиките на общите и специфичните спортни уреди и другите технически средства и съоръжения за провеждането на различни по съдържание и насоченост тренировъчни занимания;

- участие в проверката и подготовката на откритите и закритите тренировъчни обекти и на санитарно-хигиенните възли за съответствие с изискванията на действащите стандарти и правила;

- участие в изготвянето и представянето на информационни и рекламни материали;

- участие в срещи с обществеността, с родителите на младите спортисти, с медиите и други институции за повишаване на информираността на тренировъчната и спортно-състезателната дейност;

- организиране на тренировъчни лагери, участия в състезания и свързаните с тях дейности - осигуряване на транспорт, настаняване, хранене, условия за тренировка и др.

- Основни дейности на треньора по вид спорт:

- установяване и поддържане на професионален контакт със спортистите;

- представяне пред ръководството и спортистите на разработените и утвърдените учебно-тренировъчни и спортно-състезателни програми в съответствие с вътрешния и международния спортен календар;

- запознаване на участниците с характеристиките и параметрите на основните и спомагателните спортни уреди и другите технически средства и съоръжения за провеждане на тренировъчните занимания;

- запознаване на участниците с общите и специфичните изисквания и условия за безопасна тренировъчна и спортно-състезателна дейност;

- демонстриране на елементите от техниката на конкретния вид спорт;

- оптимизиране обема и интензивността на натоварването, съобразено с възрастово-половите особености на състезателите и със спортния календар;
- контролиране изпълнението на индивидуалните тренировъчни програми на спортистите;
- отговаря, заедно с медицинските лица, за ежедневните възстановителни процедури и за възстановяването след спортни травми и заболявания;
- контролиране на работата на помощник-треньора по вид спорт;
- оказване на помощ при необходимост;
- провеждане на професионални разговори на английски език и/или на друг чужд език при необходимост.

- **Заключителни дейности на треньора по вид спорт:**
 - изготвяне на индивидуален и групов анализ на постигнатите резултати в отделните тренировъчни занимания или на определен етап от подготовката;
 - анализиране на спортно-състезателната дейност;
 - коригиране и оптимизиране на тренировъчния процес;
 - проверяване състоянието на спортната материална база след всяко тренировъчно занимание;
 - информизиране на работодателя при необходимост от ремонт и възстановяване;
 - изготвяне на писмен отчет за дейността съобразно графика или указанията на работодателя.

Особеностите и условията на труд изискват от треньора по вид спорт да бъде дисциплиниран, наблюдателен, издръжлив при продължително физическо натоварване,

лоялен и отговорен, с нагласа за точно и прецизно изпълнение на заповеди, инструкции и указания, да използва съвременна справочна и каталожна литература, професионален софтуер и интернет. Организационните умения и уменията за работа в екип са от важни за практикуване на професията.

Всеки треньор по вид спорт преминава основен инструктаж по здравословни и безопасни условия на труд, по опазване на околната среда, по противопожарна безопасност и борба с пожари и за оказване първа помощ на пострадал.

Треньорът по вид спорт осъществява своята дейност в съответствие със Закона за физическото възпитание и спорта и подзаконовите му нормативни актове. Правоспособност по професията се придобива съгласно Наредба № 2 от 27.03.2017 г. за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри (обн., ДВ, бр. 29 от 7.04.2017 г.).

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилите четвърта степен на професионална квалификация по професията „Треньор“ могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление „Спорт“.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД 01-931/27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД01-300 от 25.04.2017 г.

Лице, придобило четвърта степен на професионална квалификация по професията „Треньор“, може да заема следните длъжности от НКПД:

- ✓ Единична група 3422 „Спортни треньори, инструктори и сродни на тях“:
 - 3422-3003 Помощник-треньор;
 - 3422-3010 Инструктор, спортен;

- ✓ Единична група 3423 „Фитнес инструктори и ръководители на програми за отдих и спорт“
 - 3423-3006 Личен треньор;
- както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на ЕРУ

Обща професионална подготовка

- ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
 - РУ Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
 - РУ Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
 - РУ Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
- ЕРУ 2. Предприемачество
 - РУ Познава основите на предприемачеството
 - РУ Формира предприемаческо поведение
 - РУ Участва в разработването на бизнес план
- ЕРУ 3. Икономика
 - РУ Познава основите на пазарната икономика
 - РУ Познава характеристиките на производствената дейност в предприятие

Отраслова професионална подготовка

- ЕРУ 4. Организация на труда
 - РУ Организира работния процес
 - РУ Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес
- ЕРУ 5. Комуникация и чужд език
 - РУ Общува ефективно в работния екип
 - РУ Води ефективна бизнес комуникация
 - РУ Владее чужд език по професията
- ЕРУ 6. Информационни и комуникационни технологии
 - РУ Обработва информация с ИКТ
 - РУ Комуникира с ИКТ
 - РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ
 - РУ Осигурява сигурност при работата с ИКТ
 - РУ Решава проблеми при работата с ИКТ
- ЕРУ 7. Спорт
 - РУ Познава същността, ролята и значението на спорта
 - РУ Познава системата на спорта в Република България
 - РУ Формира многостранно и хармонично развити личности чрез спорт

Специфична професионална подготовка

- ЕРУ 8. Подбор и начална спортна подготовка
 - РУ Разработва критерии за подбор на талантиви спортисти
 - РУ Извършва дейности по подбор и начална спортна подготовка
- ЕРУ 9. Планиране и реализация на учебно-тренировъчна дейност
 - РУ Подготвя и обсъжда тренировъчни планове
 - РУ Провежда тренировъчни занимания
- ЕРУ 10. Планиране и участие в спортно-състезателна дейност
 - РУ Планира участията на отбора (или спортистите) в спортни състезания
 - РУ Участва във воденето на отбора (или спортистите) по време на спортни състезания
 - РУ Анализира представянето на отбора (или спортистите) в спортното състезание

3.2. Описание на ЕРУ

Обща професионална подготовка

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава в детайли разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Познава основните елементи на организацията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Познава в детайли рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и при трудовите дейности, свързани с конкретната професионална квалификация • Познава в детайли необходимите мерки за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Познава разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира процеса по изготвяне на инструкции за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Организира извършването на трудовите дейности при спазване на нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Извършва контрол (при необходимост) на изпълнението на трудовите дейности при спазване на разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

	<ul style="list-style-type: none"> • Инструктира работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Разпознава рисковете за здравето и безопасността при различни трудови дейности. • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в създаването на организация за осигуряване на безопасни условия на работа • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес • Предприема мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и за безопасност на работното място при различните трудови дейности
Резултат от учене 2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за опазване на околната среда при конкретната трудова дейност • Познава в детайли рисковете от замърсяване на околната среда при конкретната трудова дейност и при свързаните трудови дейности • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др., при спазване технологията за събиране и рециклиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Притежава екологично съзнание за опазване на околната среда • Анализира причините за екологично замърсяване • Участва в разработването на правила за опазване на околната среда • Следи за спазване на изискванията и правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава нормативните разпоредби за осигуряване на аварийна безопасност • Познава в детайли основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Обяснява стъпките за действия при аварии и аварийни ситуации • Обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията за описване на аварийните ситуации • Създава организация за осъществяване на контрол по спазване мерките за пожарна и аварийна безопасност • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации • Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Изброява основните рискове, които могат да доведат до аварии и аварийни ситуации • Оказва първа помощ на пострадали при авария

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност • Актуализира вътрешнофирмените правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хигиенните норми; • здравословните и безопасни условия на труд на работното място; • превантивната дейност за опазване на околната среда; • овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо най-адекватното поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Познава основите на икономиката и предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае същността на предприемачеството • Познава видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на фирмата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за оптимизиране изпълнението на трудовите дейности
Резултат от учене 2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характеристиките на предприемаческото поведение • Знае видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага решения за повишаване ефективността на дейността
Резултат от учене	Участва в разработването на бизнес план

З:	
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда и влиянието им върху дейността на фирмата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Анализира възможностите за развитие на дейността на фирмата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Самостоятелно или в екип разработва проект на бизнес план
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разработване в екип на бизнес план на фирмата по предварително дефинирано задание
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава общата теория на пазарната икономика Запознат е икономическите проблеми – оскъдност, ресурси, избор и други Знае ролята на държавата в пазарната икономика Познава видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания като обясни ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 2:	Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и други • Познава същността на елементите на маркетинговия микс – продукт (услуга), цена, дистрибуция, промоция • Познава същността на елементите на промоционалния/комуникационния микс – публичност, реклама, лични продажби, насърчаване на продажбите, връзки с обществеността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява икономически понятия в контекста на дейността на предприятието • Разработва маркетингова стратегия на предприятие за постигане на максимални финансови резултати, съобразно качествения и количествения капацитет • Изготвя рекламни послания за изграждане и поддържане на положителна представа у целевата група към предлаганите продукти (стоки и/или услуги)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира икономическите принципи в контекста на производствената дейност на дадено предприятие и да дава препоръки
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на маркетингова стратегия, насочена към зададен тип целева група <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на рекламно послание по зададени цел, бюджет и рекламоносител
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В изготвеното рекламно послание присъстват името на рекламодателя, кратко описание на предложението, подтик за покупка, данни за контакт с рекламодателя; изтъкнати са качеството на услугата и нейните предимства пред конкурентните <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвената обява за свободна работна позиция е пълна и целесъобразна – включва изискванията за заемане на длъжността, работното време, трудовото възнаграждение, начините за кандидатстване, изброени са задълженията и отговорностите; определените критерии за подбор са съобразени с нуждите на работодателя

Отраслова професионална подготовка

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Организация на труда
-----------------------------------	----------------------

Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава структурата на стопанската организация • Познава методи за нормиране на работния процес • Познава нормативните документи, свързани с професията • Познава планирането на ресурси, свързани с работния процес • Познава основните нормативни актове, свързани с професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира работния процес • Съставя график на работните задачи • Спазва основните нормативни актове, свързани с професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес • Предлага и мотивира необходимостта от промени в работните процеси
Резултат от учене 2:	Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете дейности • Познава изискванията за изпълнение на видовете дейности • Познава начините за организация на дейностите в работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира дейностите в работния процес • Спазва и следи етичните норми на поведение • Участва в изграждането на работната среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно разпределя и планира дейностите в работния процес • Отговорен е за създаване и поддържане на етична работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия в областта на организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия в областта на разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор

Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае ролята на отделните длъжности в екипа, техните работни взаимоотношения и йерархични връзки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Комуникира в работен порядък с екипа и персонала на предприятието
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Може да комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол Поема отговорности при работа в екип
Резултат от учене 2:	Води ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава етичните норми на комуникацията Познава правилата за вербална и невербална комуникация Познава ефективното поведение при конфликти Знае правилата и изискванията, свързани с водене на делова кореспонденция Познава средства за водене на делова комуникация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава и избягва конфликтни ситуации Решава конфликтни ситуации Води делова комуникация - писмена и устна Извлича необходимата информация за удовлетворяване на изискванията на клиентите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Провежда ефективна комуникация с клиенти и потребители, съобразно индивидуалните им особености Провежда компетентен разговор с клиенти с цел консултиране и съгласуване на услуги; разбира и уважава техните изисквания, защитава интересите на организацията Проявява комбинативност при проучване на алтернативни решения
Резултат от учене 3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава професионалната терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Чете и разбира професионални текстове (специализирана литература, техническа документация и други) на чужд език Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници Ползва свободно професионална терминология на чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и клиенти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални и други теми, както и да изпълнява служебните си задължения
Средства за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Провеждане на разговори по професионални теми на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна ситуация

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Информационни и комуникационни технологии
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки и мотивира избора си на определени сред тях • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността ѝ • Обяснява същността на веб каналите (RSS и други) за получаване на информация • Знае начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Знае начините за създаване на поддиректории (папки) • Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Познава различни доставчици на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Използва веб канали (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност с помощта на набор от допълващи се критерии • Записва и съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, веб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владееене на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 2:	Комуникира с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява принципите за онлайн пазаруване и плащане • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията • Обяснява употребата на електронен подпис
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио и видове

	<p>разговори</p> <ul style="list-style-type: none"> • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникацията • Използва множество електронни услуги като пазаруване онлайн, електронно банкиране, взаимодействие с държавни институции и други • Използва електронен подпис за авторизация • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Познава функционалностите на редакторите за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава сложно цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления • Редактира и оформя цифрово съдържание, създадено от друг • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 4:	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава голяма част от известните рискове за сигурността при работа онлайн • Знае функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Познава начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Знае за въздействието на цифровите технологии върху ежедневието и околната среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против спам • Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начините за решаване на рутинни проблеми при използването на цифрови технологии • Познава начините за инсталиране/преинсталиране на операционна система и друг софтуер • Познава възможностите за актуализиране на собствените си цифрови умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира и инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми

	<ul style="list-style-type: none"> • Променя настройките и опциите на операционната система или друг софтуер при решаване на проблеми
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> • Учебен/компютърен кабинет • Персонален компютър или лаптоп • Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време. Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Спорт
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Познава същността, ролята и значението на спорта
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността и функциите на спорта в съвременното общество • Познава историята на физическото възпитание и спорта • Познава олимпийските принципи и идеали • Знае вредите от употребата на допинг
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава признаците при употреба на допинг и предприема необходимите мерки

	<ul style="list-style-type: none"> Осигурява спазване на принципите на феърплей в спорта
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Популяризира здравословния начин на живот и редовните занимания със спорт Популяризира опита на елитни спортисти от съответния спорт
Резултат от учене 2:	Познава системата на спорта в Република България
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава организацията на спорта в национален и международен аспект Познава нормативно-правната уредба на спорта Знае особеностите на спорта за всички Знае особеностите на спорта за високи постижения Знае особеностите на физическото възпитание и спорта в училищата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Идентифицира мястото на своята спортна организация в системата на спорта Работи за осигуряване на финансови средства за спортната организация Предлага идеи за провеждане на спортни занимания, насочени към различни целеви групи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Консултира заинтересованите лица относно възможностите за практикуване на спорт, съобразно техните нужди и желания
Резултат от учене 3:	<ul style="list-style-type: none"> Формира многостранно и хармонично развити личности чрез спорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава закономерностите при формиране на двигателни и личностни качества у човека Познава анатомията и биомеханиката на човека Познава физиологията и биохимията на физическите упражнения Познава основите на спортната педагогика и спортната психология Познава възрастовите особености във физическото развитие и динамиката на работоспособността на детския организъм Знае причините за спортен травматизъм
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Прилага подходящите средства и методи за хармонично развитие на личността чрез спорт Избира различни средства и методи за развитие на двигателните качества Участва в контрола на постигнатите резултати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Съдейства професионално при формиране на двигателни и психически качества в конкретния вид спорт
Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Решаване на изпитен тест или развиване на въпрос от областта на спорта
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Демонстрирани професионални знания, свързани със същността и организацията на спорта

ЕРУ 8

Наименование на	Подбор и начална спортна подготовка
------------------------	-------------------------------------

единицата:	
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Разработва критерии за подбор на талантиви спортисти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава влиянието на генотипните и фенотипните фактори върху развитието на спортистите • Познава средствата и методите за изследване на двигателните и психическите качества на спортистите • Знае основните фактори на спортното постижение за вида спорт • Познава идеала – характеристиките на висококвалифицирания спортист в конкретния вид спорт или дисциплина
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага основните принципи за подбор в спорта • Избира подходящи критерии за подбор в съответния спорт • Прогнозира възможностите за развитие на спортиста • Насочва спортистите при избор на определен вид спорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Може самостоятелно да разработи критерии за подбор на талантиви спортисти
Резултат от учене 2:	Извършва дейности по подбор и начална спортна подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните етапи на спортния подбор • Знае особеностите на подбора в съответния спорт • Знае основните критерии за подбор в съответния спорт • Познава методите за изследване на антропометричните признаци, функционалните възможности, равнището на двигателните качества, координационните способности и показателите на психическия статус на бъдещите спортисти • Познава основните принципи и етапи на многогодишната спортна подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Проучва предпочитанията, мотивацията и нагласите на спортистите по отношение на спортното им развитие • Идентифицира най-подходящите дисциплини за начинаещите спортисти • Идентифицира най-подходящите пътища за развитие на спортната кариера при напреднали спортисти • Обяснява на спортистите възможностите за тяхното спортно развитие и мотивира своите предложения
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва прецизна предварителна подготовка за подбор на талантиви спортисти
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Определяне на подходящи критерии за подбор в определен вид спорт
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет

Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Изборът на критериите за подбор е подходящ и обоснован
-------------------------------	--

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Планиране и реализация на учебно-тренировъчна дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Треньор
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Подготвя и обсъжда тренировъчни планове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава същността на тренировъчното натоварване Познава критериите за тренираност и спортна форма в съответния вид спорт Познава основните средства и методи за развиване на основните двигателни качества Познава основните средства и методи за спортно-техническо усъвършенстване Познава основните средства и методи за изграждане на тактическата подготовка Познава основните методи за психологическа подготовка Знае периодизацията на спортната тренировка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Изготвя план-график на тренировъчните занимания и определя целите на подготвителния, състезателния и преходния период Създава графичен модел на структурата на тренировъчния процес Подбира методите и средствата за постигане целите на тренировъчните занимания Определя параметрите на тренировъчното натоварване – продължителност, обем, плътност, интензивност Подбира спортната екипировка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Подготвя проекти на тренировъчните планове на отбора (или спортистите) като проявява творчество, съобразителност и прецизност Работи съвместно със старшия/главния треньор върху тренировъчните планове за подготовка и дискутира своите идеи
Резултат от учене 2:	Провежда тренировъчни занимания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае структурата на тренировъчните занимания и същността на подготвителната, основната и заключителната част Познава динамиката на тренировъчното натоварване Познава основните закономерности на тренировъчния процес Знае правилата на спортните състезания Познава биомеханиката на различните упражнения и движения Познава терминологията на определен вид спорт Познава средствата, методите и принципите на спортната тренировка Знае важността на разгръването, неговото съдържание и ефекти

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава оперативния контрол, чрез който се проследява ефекта на тренировъчните въздействия • Познава възможните наранявания по време на заниманията по определен вид спорт • Знае начините за оказване на първа помощ при различните видове наранявания
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвя план-конспект за отделните тренировъчни занимания съобразно поставените цели • Подбира подходящите средства и методи и намира оптималните съчетания на параметрите на натоварването (обем и интензивност), за да прилага ефективни въздействия с конкретна насоченост • Проверява облеклото и екипировката на спортистите • Демонстрира техниката на изпълнение на упражненията и на движенията в определен вид спорт • Следи и подпомага правилното изпълнение на упражненията и движенията, дава своевременни указания на спортистите • Следи за спазването на почивката между различните натоварвания • Обяснява на спортистите различни тактики, техния замисъл, план и действия • Обяснява на спортистите спортно-състезателния правилник за вида спорт или дисциплина
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда самостоятелно тренировъчни занимания със спортистите, като проявява уважение и демонстрира авторитет
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на план-конспект за тренировъчно занимание по зададени цели и задачи на заниманието и профил на спортистите <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на тренировъчно занимание на спортист (или отбор спортисти) по зададен план-конспект
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оборудвана спортна зала по вид спорт или друго спортно съоръжение • Спортист или отбор спортисти
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съдържанието на тренировъчното занимание отговаря на поставените цели и задачи. Разработени са методически указания <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проведеното тренировъчно занимание е изпълнило планираната цел и задачи. Упражненията са демонстрирани правилно, грешките са отстранявани своевременно. Дадените методически указания и използваната спортна терминология са коректни

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Планиране и участие в спортно-състезателна дейност
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Наименование на	Треньор

професията:	
Ниво по НКР:	5
Ниво по ЕКР:	5
Резултат от учене 1:	Планира участията на отбора (или спортистите) в спортни състезания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните видове спортни състезания • Разбира ролята и мястото на състезанията в структурата на годишния тренировъчен цикъл • Познава структурата и съдържанието на основните документи за организация на спортните състезания • Познава правилата на спортните състезания във вида спорт или спортна дисциплина • Познава Списъка на забранените вещества и методи на Международната антидопингова агенция (WADA)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира подходящите за отбора (или спортистите) състезания от спортния календар за участие в годишния цикъл • Проучва размера на разходите за участие в състезания от спортния календар • Подготвя проекто-предложения за финансиране на участието на спортистите в планираните спортни състезания • Организира картотекирането на спортистите, медицинския контрол, допинг-контрола и други важни дейности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Планира участията на отбора (или спортистите) в състезания от спортния календар в съответния спорт
Резултат от учене 2:	Води отбора (или спортистите) по време на спортни състезания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава тактическите действия във вида спорт • Познава поведението на спортистите по време на състезание • Знае методи за оптимизиране на емоционалното състояние на състезателите и за въздействие върху нагласата за участие в състезание • Познава основни възстановителни процедури • Знае процедурата при взимане на допинг проба
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя готовността на отбора (или спортистите) за участие в състезание • Определя възстановителните процедури • Избира основната тактика на отбора (или спортистите) • Организира преминаването на допинг пробите от състезателите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Води отбора (или спортистите) по време на състезания при стриктно спазване на изискванията
Резултат от учене 3:	Анализира представянето на отбора (или спортистите) в състезанието
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава факторите, които могат да окажат положително или отрицателно влияние върху представянето на спортистите • Познава върховите спортни постижения (национални, европейски и световни рекорди) в различните възрастово-полови групи по определен вид спорт
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя факторите, повлияли на представянето на отбора (или състезателите) в спортното състезание • Подготвя препоръки за коригиране на тренировъчните планове

	<ul style="list-style-type: none"> • Дава оценка за нивото на общата и специфичната работоспособност на спортистите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира компетентно и отговорно представянето на отбора или спортистите
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на програма за участие в състезания и на план-сметка за необходимите разходи <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анализ на представянето на отбра (или спортистите) в състезанията
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет • Осигурено присъствие на спортно състезание
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Програмата е адекватна на целите и задачите; планираните разходи са обосновани <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разработеният анализ е изчерпателен и обективен; предложени са препоръки за подобряване на представянето

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория на професията се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика – както в учебно-тренировъчни кабинети и спортни зали на обучаващата институция, така и в открита или закрыта материална спортна база на други спортни организации и фирми.

4.1. По теория

Обучението по теория се извършва в учебни кабинети, оборудвани с необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла, учебно-технически средства (диапроектори, видеотехника, шрайбпроектори), учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, реални образци, учебни видеофилми, програмни продукти, специализирана литература, закони, наредби и инструкции, регламентиращи нормативните изисквания за спортната дейност. Компютърният кабинет трябва да предлага персонален компютър на всеки обучаван с необходимия хардуер и софтуер, свързан в мрежа, принтер, плотер, скенер или дигитайзер, мултимедия (за предпочитане с компютърен интерфейс) и достъп до интернет.

4.2. По практика

Обучението по практика на професията се извършва в реална работна среда – стадиони, открити и закрыти спортни зали, плувни басейни и други спортни комплекси, оборудвани със спортни уреди и технически съоръжения, необходими за провеждането на високоефективен тренировъчен процес.

Броят на спортните уреди и съоръжения е в зависимост от съдържанието на техническата подготовка и изискванията на правилниците по конкретните видове спорт и броя на обучаваните.

За осигуряване на методико-практическата подготовка на обучаваните, за планиране и провеждане на общата и специфичната физическа подготовка на състезателите по вид спорт са необходими различни съоръжения за развитие на аеробните възможности (бягащи пътеки, велоергометри, крос-тренажори, степери и др.), както и специализирани уреди за фитнес силова подготовка.

Оборудването трябва да включва още: базови измервателни инструменти или апаратура за контрол на натоварването, за провеждане на тестове за подбор и за контрол на тренираността (хронометри, уреди за антропометрични измервания, пулсомери и др.).

5. Изисквания към обучавашите

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица със завършено висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучавашите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.